

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

M U R A K Ö Z

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér pótlása 50 fillér.

Felolós szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lap tulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az ipartestület köréből.

Az 1884. évi XVII. t. cikk, mely u. a. év október 1-én életbelépett, körültekintő alkotása, volt az akkori törvényhozásnak. Szükséges volt hogy az iparügy rendezése tekintetében valami történjék. Hiszen száználmas volt a kisiparos vergődése országsherte. A szabadipar, mely a régi céhrendszert megölte, alkalmas volt ugyan az ipar fejlesztésére, de hiányoztak belőle az igazi, egészséges feltételek, melyek az átmenetet áthidalják volna. Pedig, ha valamikor, úgy olyankor van szükség ezekre, a mondhatni radikális intézkedésekre, amikor a már megszokott, mindenkinek szinte vérévé vált régi keretből új alapra helyezkedik valamely intézmény.

Ha erről gondoskodás nem történik, könnyen két szék között a pad alá eshetünk: a régi alap kisiklik lábaink alól, az új irány meg céltudatosság hiányában ködképpé foszlik.

Az 1884. törvényre várt a feladat, hogy az új alap meg is szilárduljon. S különös viszonyainknál fogva erre szükség is volt. Az osztrák gyáripar, mint valami mólóhcsényel fenyelet meg meglevő szegényes kisiparunkat is. Gondoskodni kellett tehát feltételekről, melyek a megmentést, de egyúttal az egészséges fellendülést is előkészítik.

Védekeznünk kellett, ha építeni s ha az ipar megteremtésével az ország anyagi jólétét biztosítani akartuk.

Az 1884-ki törvénynek három igen fontos intézkedése van. Megállapítja a kereteket, melyeken belül a szabadipar szellemében ipar üzhető. Amellett, hogy az iparhatóságok fennhatósága alá helyezi az egész ipart, az iparosok autonómiáját mégis biztosítja. Azonfölül, hogy bizonyos iskolai műveltséget követel a felfogadott tanoncól, gondoskodik a tanoncok rendszeres oktatásáról is, hogy ezzel az iparososztály intelligenciáját megteremtesse.

Nálunk Csáktornyan, községi keretben, a szolgabírói hivatal az elsőfoku iparhatóság. A főlzolgabíró ellenőrzése mellett működik az ipartestület, mely az apró-cseprő dolgok elvégzésével az iparhatóság teendőit csökkenti, de felépíti általa az iparosok részére az autonómiát is.

Nagyon fontos hatásköre van az ipartestületnek. Ellenőrzi az iparosok működését; közöttük a rendet és egyetértést fenntartja; az iparhatóság működését támogatja; az iparosok érdekeit előmozdítja s őket haladásra serkenti. Ezen az alapon az ipartestület előtt történik a tanoncok fogadása és szerződés költése; a segítők alkalmazását valamint az iparosok letelepedését is az ipartestület őrzi ellen.

Ezt a feladatot azonban az ipartestület csak akkor teljesítheti eredménnyel, ha megvan a szervezete, melyet a törvény elrendel.

A mi ipartestületünk is beilleszkedett a törvényes keretbe. Mindig sok jóakaratot és érdeklődést tanúsított ügyköre iránt. De még sem tölthette be feladatát úgy, ahogy azt a törvény tőle elvárta: hiányoztak szervezetéből az iparhatósági megbízottak, kik sokoldalú s így nehézkes szervezetébe életet lehettek volna.

Ezen a fogyatékoságon Szalmay József járási főlzolgabíró utasítására az ipartestület f. hó 19-én tartott közgyűlésén segített, amikor az ipartörvény 169. §-a szellemében a maga kebeléből 20 iparhatósági megbízottal választott s így, törvényes szervezetét kiegészítette.

Ami teendő a törvény értelmében az iparosok ellenőrzése és a tanonciskola látogatása tekintetében az ipartestületre hárul: azt ezentul az iparhatósági megbízottak fogják végezni.

Örvendünk, hogy az ipartestület ezt a szervet megalkotta, mert sokszor sajnálkozással láttuk azt a közömbösséget, melyet az ipartestülettel szemben maguk az iparosok tanúsítottak. S részvétellel láttuk azt a lehetetlenséget, melyet az ipartestületnek, ekzekutív hatáskör hiányában, ezt az indolenciát kisérnie kellett.

De hiszük, hogy ez ezentul másképp lesz. Reméljük, hogy az iparhatósági megbízottak feladatukat a leglekiismeretesebben s legsikeresebben fogják ellátni s így az ipartestületbe is életet fognak önteni. Hiszen a megbízottak az iparosok fiatalabb és lelkesebb gárdájából kerültek ki, akiknek az ipar fejlesztése érdekében áll. Akik mindent el fognak követni, hogy a beléjük helyezett bizalomnak megfeleljenek.

S ha csak a paragrafusokhoz ragaszkodnak is, akkor is sokat lendíthetnek az ipar fejlesztése tekintetében. Ha szigoruan tekintettel lesznek arra, hogy inasnak csak az menjen, ki iskolai kötelezettségének elegendelt. Ha szigoruan fel fognak ügyelni arra, hogy a mesterember csakis tanoncnak használja fel az inast s nem dajkának, cselednek avagy napszámósoknak. Ha goodjuk lesz arra, hogy a gazda a tanoncot a mestereségre meg is tanítsa. Ha támogatni fogják az iparos-tanonciskolát nevelői és tanítói eljárásában.

Már ezek alapján is sokat javíthatnak az eddigi bajokon. S ha a tanoncok felvételét úgy fogják szabályozni, hogy azok gazdáikkal csakis a tanév elején szerződhesse nek s csakis a tanév végén szabadulhassanak fel. S ha a tanoncok iskolalátogatását szigoruan ellenőrzik s következetesen büntetnek ott, hol a gazda részéről fumlgálást vagy rosszakaratot tapasztalnak: akár jogosult a várakozás, mellyel vállalt megbízottsukat fogadjuk, mert az iparosztály jólétének igazi alapja a szellemi műveltség s ennek tagadhatatlan megalapozója az iparos-tanonc-iskola.

A lelkiismeretes munka mindenütt megtermi a maga gyümölcsseit. Az iparhatósági megbízottak munkáját is siker fogja koronázni, ha nemcsak a szándéknál maradnak, de azt komolyan végrehajtani is akarják.

S az iparhatósági megbízottak ennek komolyan meg is fognak felelni: hiszen a maguk érdekében, az egész iparosság javára fejtik ki hasznos tevékenységüket. Az akadályokkal meg natörődjenek, mert csakis a göröngyös utak egyengetése biztosítja a kifűzött cél felé való biztos haladást!

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Személyi hir.** Gróf Festetich Jenő ur ömeltósága pénteken a deli 1 órai pragerhofi vonattal hosszabb időre elutazott. — Ez alkalommal kisebb baleset érte fogalját. Ugyanis a Hajas szálloda sarkán levő fordulónál a lovak a szembe jövő bikáktól megijedtek és elesetek, eltörve a kocsii rudját. A fogat így használhatatlanná válván, gróf ur Ö méltósága egy berkocsiban volt kénytelen utját folytatni.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Márton Irma csáktornyai áll. polg. isk. helyettes tanítónőt ugyan ezen iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé nevezte ki.

— **Athelyezés.** A Julián-egyesület elnöksége Lulich Albin tanítót a bedeniki (Szlavonia) iskolától Gelováčra helyezte át s egyuttal megbizta a vezető-tanítói teendőket teljesítésével.

Eljegyzés. Grünfeld Gizella kisasszonyt Békéscsabán eljegyezte Kohn Samu okl. tanító, csáktornyai izr. hitközségi titkár és hitoktató.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Balassy Miklós zalaegerszegi pénzügyigazgatósági titkárt, pénzügyi igazgatóhelyettesét és Kádár János ugyanottani titkárt ugyanoda pénzügyi tanácsosokká végleges minőségben kinevezte.

— **Megajándékozott iparos.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. év június hó 30-án 53 580. VI. C. sz. a kelt rendeletével Horák Ödön helybeli tevékeny asztalosmestert egy kézi furóvágógéppel ajándékozta meg.

— **Halálozás.** Özv. Bohin Jánosné f. hó 20-án hosszas szenvedés után 73 éves korában Csáktornyan elhunyt. Kedden temették el. Az elhunytban Masztnak József helybeli iparos anyósát gyászolja. Nyugodjék békében.

— **Hymnusztáblák és magyar nemzeti cimer.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter

f. évi 20164 sz. rendeletével a csáktornyai járás összes elemi iskoláinak, az 1907. évi XXVII. tc. 7. szakasza és annak végrehajtása tárgyában kiadott »Utatis« 39. szakaszában foglalt rendelkezések értelmében megküldötte a Hymnustáblák és magyar nemzeti címer 1—1 példányát szétosztás végett a helybeli főlzolgabírói hivatalnak. A csáktornyai járás 26 községében fennálló különböző jellegű elemi népiskolák számára 33 Hymnustábla és 50 drb. magyar nemzeti címer kerül kiosztásra. Ezen Hymnusztáblák és nemzeti címerekre illető iskolák vezetői által a helybeli főlzolgabírói hivatalnál a hivatalos órák alatt átvehetők.

— **Halálozás.** Mint öszinte részvétellel értesülünk Paksy Győző volt csáktornyai állami tanítóképző intézeti gyak. isk. tanító, nyug. képezdei tanár f. hó 16-án Zsigárdon, Komárom vármegyében rövid szenvedés után elhunyt. Paksy Győző mindenkinél élénk emlékezetében van Csáktornyan. Az iskolában mint tanító volt, ki mintatanításával gyakorló-iskoláját igazi mintaiskolává tette. A társadalomban pedig hamisítatlan kedélyvel ritka népszerűséget biztosított magának. Kitűnő humora, kiválóan pedig patlogó borviccei és egyéb neveltető anekdotái utánozhatatlanná tették; most is nem egyszer felelevenítik jeles mondásait, melyek a szellemességtől a legtöbbször valószággal szíporkáltak. Paksy kétízben volt a tanítóképző intézet tanári testületének tagja: elsöziben a tanítóképző felállításakor került ide, s tanított 1883-ig, majd 10 év múlva ismét visszakértült s működött 1900-ig, amikor egészségére való tekintetből a tanítás alól saját kérésére felmentették. Azóta a heves-megyei kir. tanfelügyelőséghez volt beosztva szolgálatára, míg 3 évvel ezelőtt nyugalomban nem vonult. Halála szülőföldjén érte utól 53 éves korában. Elhunytát özvegye szül. Nagy Zsófia siratja. Áldás és béke hamvaira!

— **A Letenye-nagykanizsai vasút.** Zala vármegye lörvényhatósági bizottsága — mult héten rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek legfontosabb tárgyát a Letenye-nagykanizsai vasút segélyezése képezte. A vármegye az ezen gyűlésen hozott határozatával effektuálta egyik erre vonatkozólag már korábban hozott határozatát. A vármegye u.-is a vasutat kilométerenként 6000 K. törzsrészvény jegyzésével segélyezi s most a segélyezésre szükséges összeg fedezetül 1 százalék pótdát szavazott meg 10 év tartására.

— **Az időjárás.** A tikkasztó hőség után, mely Csáktornyanak a nyáron az országban nem egyszer vezető szerepet juttatott, hűvösebb idő köszöntött be nálunk is. A vasárnap óta meg-megújuló eső alaposan lehűltötte a levegőt. Vasárnap délután jégeső tarkította a záporosít, de kárt nem tett. Az eső nemcsak hőmérséklet tekintetében volt jótékony hatással, de nagyot lendített a takarmányon és kukoricán is.

— **Iparhatósági megbizottak.** A helybeli ipartestületnek az 1884. XVII. t. c. 169. §-a értelmében a f. hó 19-én tartott közgyűlésén a következő iparosok választattak meg iparhatósági megbizottaknak: Antonovics József, Czeizek István, Huszár József, Hübsch Manó, Kelemen Sándor, Kolarits Sándor, Králl Máttyás, Kristofics Károly, Mikk Szilárd, Munczi Antal, Mofcsán István, Nádasdy Nándor, Nádas József, Premec Miklós, Petrics Győző, Paksicza Flórián, Petrics Ignác, Sáfrán Károly, Scheiber Mór, Strausz Sándor.

— **Mezőgazdasági tanfolyam.** A nyári szünetben rendezendő mezőgazdasági tanfolyamra Muraköz területéről a következők tanítók vétettek fel: Szilágyosmlyóra Macsuga János Szobolcáról s Poilák István Perlakról. Somogyzentlinrére Horváth József Kotorból;

— **Zalamegye zár alatt.** Miatán Zala vármegyéből a szomszédos Ausztriába beteg serléseket szállítottak s így oda a serlésvészt behurcolták, a vármegye egész területe hatósági zár alá került. Eszerint Zala vármegyéből nem szabad Ausztriába serléseket szállítani.

— **Halálozás.** Kuhár Ferenc m. kir. posta- és távirdafőtiszt f. hó 19-én 56 éves korában elhunyt Nagykanizsán. Kedden délután 6 órakor temették.

— **A gerjeni (Tolnamegye) postahivatalnak folyó évi május hó 17-én virradóra történt kirablása alkalmával ellopott postai frankójegyekből és értékcikkéből 113 kor. 69 fillér értékű még nem került elő. Miatán nincs kizárva, hogy az ismeretlen tettes a birtokában levő vagy elrejtett postai értékeknek posta értékűkk árusoknál való értékesítését esetleg megkísérli, az a kérésre a postaigazgatóságnak hogy a megvétele felajánlott postai értékeket ne csak ne vegyék meg, hanem igyekezzenek az illetőt a rendőri vagy közigazgatási hatóságnak átadni, hogy legalább az illető elfogatása iránt a hatóságnak módjában legyen intézkedni.**

— **Lakhatási engedélyek.** A külföldi egyén, ha tudniillik valamely magyar községben letelepedni akar, először lakhatási engedélyt kell neki kieszközölnie. Két év után elnyerheti azután a települési engedélyt, melyet 4 év után az illetőség megszerzése követ. A lakhatási engedélyre vonatkozólag a belügyminiszter 71512 sz. rendeletével most elrendelt, hogy a lakhatási jegyzőkönyvekre ezentul 1 K.-s, a lakhatási bizonylatokra 2 K.-ás bélyeg kell, melyet az illetőknek, kik lakhatási ügyben a határrendőrséghez meg vannak idézve, magukkal kell hozniok.

— **A helybeli határrendőrségi kirendeltség legénységi létszáma** legújabbban nemcsak kiegészített, de teljes felszerelését is megkapta. A rendőrség most egy őrségvezetőn kívül 3 határrendőrből áll. Ezeknek fegyverzele a csendőrségi kardon és hosszú kardon kívül Manlicher puskából szuronnyal s forgópisztolyból áll. Ezt a felszerelést a e napokban küldte le a belügyminiszterium a helybeli kirendeltségnek.

— **Birtokeladás.** A belicai birtok, melyet eddigi birtokosa Murai Róbert, eladott, parcellázásra került. Az 1200 holdas birtokból, melyből 200 hold a szomszéd Szivica területére esik, most került a belicai lörszirtok 300 hold területtel a kastélyllyal és majossal együtt, Festetics Jenő gróf birtokába, ki azt a volt földesurától 287000 koronáért megvette. Ez a vétel azért érdekes, mert Festetics Jenő gróf ezzel a birtokkal megszerezte a belicai templommal összekötött patronatusi jogokat és terheket is. Az adás-vevési szerződést július 21-én írták alá. Az új birtok a szomszédos szentrókusai intézőség kezelése alá került. Dicsérendő a Muraköz legnagyobb birtokosának ez a vásárlási elhatározása, mert ezzel az ősi, egykor Inkey Ádám-féle birtok oly kezébe került, ki azt elkallódnai nem engedi. Az ősi kastély se pusztul el, mert Festetics Jenő gróf bizonyára fog módot találni rá, hogy ismert jó izlése szerint ősi fényébe visszazsállítsa.

— **A siker titka.** Maradandó sikerre csak az számíthat, ami valószágos szükségletet elégít ki. A modern fehérmű tisztítása mind inkább bajosabbá vált, mert egyrészt a por és a városok kigőzölgései, a gyári füst és korom a tisztalánítást folyvást növelték, míg a mind inkább szokásosabbá váló finom gypotszövet a vegyi fehérítés és az erős dörzslés által, mit az ősi fagyuszappannal való mosás szükségel, tétetett tönkre. Es jött a »Schichtszappan« feltalálása, épen jókor. E szappan majdnem minden erőmegfeszítés nélkül oldja szennyet és tisztítja a fehérműt alaposan, anélkül, hogy annak szálait megtámadná. De oly sikert ér is el, a mely párját ritkítja. A »Schicht szappanművek« jelenleg a legnagyobbak az egész európai kontinensen.

— **Hadgyakorlatok** Csáktornya környékén. A m. k. honvédelmi miniszteriumnak a vármegyéhez intézett leirata szerint a jövő hóban Csáktornya környékén hadgyakorlatok lesznek. Augusztus 2-án kezdődnek s tartanak szeptember 18-ig. A hadgyakorlatokon résztvesz elsősorban az idevaló 5-ik dsidás-erzd egység, majd egyes danárokkal s gyaloghadosztályokkal együttesen. A falvakban való elszállásolás, élelmezés, előfogatok előállítására stb. az intézkedések folyamában vannak.

— **Vörös barátok Nagykanizsán.** A nagykanizsai szentferenci szerzetesek nagy meglepetés érte. Az összes ott levő szerzeteseket elhelyezték és helyükbe a reformált ferencrendiek, vörös barátok jönnek. Néhány év előtt tudvalevőleg visszaállították a szerzet egykori életrendjét, mely nemcsak a szigorubb szerzetesi életmódban, hanem a ruházódásban is nyilvánul. A reform szerint a ferencrendi barátok vörösbarna csuhában járnak, melyen hátul nagy kámsza függ. Hajukon hátul nagy tonzurát borotválnak. Ha az éghajlat megengedi, cipő helyett szandált hordanak. Az életmódra vonatkozólag legfontosabb a szegénységi fogalom legteljesebb megtartása, mely szerint a szerzetesnek soha egy fillérjének sem szabad lennie. Ezen új rendelkezés életleptetésekor felszólították a nagykanizsai kolostor szerzetesit is, hogy ehhez tartsák magukat, azonban a nagykanizsaiak ellenálltak s az új rendelkezést nem respektálták néhányan pedig világi papnak mentek. Ez az oka a gyökeres változásnak, mely szerint a kanizsai rendházból az eddigieket elhelyezték, s helyükbe újakat neveztek ki. Az új házfőnök Ozorai Izidor. Kanizsára került még 6 szerzetes és 3 laikus testvér.

— **Bábasztöndíjak.** A pécsi m. kir. bábaképző—intézet téli tanfolyama egyéb iskolákhoz hasonlóan, 1908. évi szeptember hó 1-én kezdődik s magyar és német nyelven öt hónapig, azaz 1909. január hó végéig tart. Az egész tanulás költsége a lakást és ellátást is beleértve, mintegy 180 korona. 40 éven felül csak kivételesen vesznek fel olyanokat, kik már tanultak két hónapig és cédulát kaptak, most pedig rendes oklevelet óhajtanak szerezni. Szegény tanulók teljes vagy fél összegű ösztöndíjat is kaphatnak, különösen ha oly községbe mennek letelepedni hol okleveles bába még nincs. Kérve-nüket az ilyenek a tanfolyam megkezdése előtt küldjék be az intézetnek, főszerelvé keresztlevelel és erkölcsi bizonyítvánnyal. A beiratás szeptember hó 10-éig tart. Magáért a fölvetelért külön folyamodni nem szükséges.

— **Tűz.** Mult hó 30-án a reggeli órákban Lukovnyák István II. hegykerülethez tartozó oberlendusi lakosnak Verbovica hegyen való háza, mely ház Pusck Lörcinek bérbe van adva, eddig ismeretlen okból kigyulladt és legett. A lakóházon kívül a

pajta, istálló, sertésöl, présház, nagy mennyiségű takarmány, több gazdasági eszköz, összesen mintegy 6860 korona értékben a tüz martaléka lett. A leégett épületek közül az istálló és pajta 1000 koronára volt biztosítva.

— **Elítélt leánykereskedő.** Kijutott ebből Csáktornyanak is. De nem mostani kellett az ügy mert még majusban itéltek el egy ifyfajta emberkereskedőt, ki azonban az ítéletet megfellebbezte. Mányoki Anna volt a neve a letartóztatott asszonynak, Kinek Verőcén nyilvános háza van s ki május 26-án egy itteni nyilvános házból akart elszállítani egy Császár Mária nevű deklezsinai illetőségű leányt, hogy azt Verőcére magával vigye. Az állomáson azonban letartóztaták. A leánykereskedés ténye be lévén igazolva, az itteni határrendőrségi kirendeléség Mányoki Annát 2 napi elzárásra és 25 K. pénzbüntetésre ítélte el, melyet most az alispáni hivatal indokolásánál fogva helybenhagyott. Az ítélet jogerős.

— **A zenge emberi csemete fejlődése.** Mindnyájan ismerjük azt a hasonlatot, mely a kis gyermeket, a növényi csemetével hozza párhuzamba. Ezt a kertész óvja hidegtől, melegől, szétől és vihartól, ápolja, öntözi, tisztogatja, gondoskodik termékeny talajról, hogy nőjön és fejlődjék. Az emberi csemetét az anyai gondváltás az ártalmaktól és gondoskodik gyarapodásáról, szeretetének önzetlen melegével — éjjel és nappal. Ne felejtse el az anya, hogy csemetéjének táplálására semmi sem jobb, czélszerűbb és biztosabb, mint az a régi, egyszerű és természetes Nestlé liszt, a hagyományos tejekészítés tökéletesített formája.

— **Bolgár kertészet.** Már régóta kedvenc eszméje a város előjáróságának, hogy Csáktornya határában bolgár kertészek telepítsen le. Ez azonban akadályokkal járván, lassanként a napirendről lekerül. A mostani drágaság azonban újból felszínre hozta a kérdést s a legutóbbi képviselőtestületi gyűlésen ismét szóba hozták, de már valamivel realisabb alapon, mivel már a telek is ki van jelölve, ahol a bolgárok a kertészettel foglalkoznának. A Zvernyákon levő Becsey-féle 10 holdas terület van erre a célra kiszemelve, melyet tulajdonosa évi 800 K.-ért a városnak bérbé adna. A különbözetet a város hajlandó pótolni, csak hogy a szörnű drágaságon a polgárság érdekében valahogy segítsen.

— **A földmivélségi miniszter rendelete.** Darányi Ignác földmivélségi miniszter ma leiratban értesítette a vármegye közönségét, hogy a husvizsgálat egységes rendezéséről szóló rendeletet az 1888. VII. t. c. 2, 14 és 38-ban foglalt felhatalmazás alapján a m. kir. belügyi- és kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértőleg a folyó évi augusztus hó elsejével életbe lépteti. A leirathoz csatolva van a nem állatorvos husvizsgálók részére szükséges utmutatót tartalmazó függelék is. A miniszter felhívja a leiratban a vármegyét, illetve kötelességévé teszi, hogy a szegényebb néposztálynak olcsó és jó hussal való ellátása céljából hatósági mézárszékkel állítsanak, szigorú ellenőrzésével annak, hogy ott teljesen önköltségi árban másodrendű, de jó húst kapjon a szegény ember. Ennek a rendeletnek a hatása alatt már minden felé mozognak a községek. A zalaegerszegi hatóság által felállított mézárszék az egész múlt héten folytonosan üzemben volt s a közönség egyre jobban tudal az olcsó húsról. Nyolc nap alatt kimérték 12 drb. szarvasmarhát és 14 drb. borjút. Az árak a régiek. A szék nemcsak fedezi a kiadásokat, de haszon is marad. — Sümegen is készülnek hatósági mézárszékkel felállítani. — Nálunk késik a do-

log, mert a képviselőtestület határozatát az elsőfoku iparhatóság az alispáni hivatalnak jelentette fel, mely remélhetőleg hamarosan dönteni fog a dologban s Csáktornyan is türelhető állapotokat terem.

— **Egy humánus szolgabírói rendelet.** Nem egyszer lehet a muraközi legelőkön lovakat vagy marhát látni, ahogy fejükhöz rövidre kötött lábball Dárius kincsét láthatnak keresni, pedig szegények ezek kényszerlegelésre vannak kárhoztatva. S ennek a legelésnek az a közvetlen haszna van, hogy egész nap legal a szegény állat és a fű mégis megmarad; mert a szegény páranak a lekötött fejjel alig van kedve az amogy is sovány fűből nagyokat harapni. S ezt az állatkinaszt okos gazdák azért eszelik ki, hogy ezalatt ők maguk gondatlanul egyéb dolgok után láthatnak. Ennek a kegyetlen szokásnak azonban véget vetett a járási főszolgabírónak szigorú rendelete, melyet f. hó 21-én a járás összes jegyzőéhez, községi előjáróságaihoz s csendőrparancsnokságokhoz intézett. Ebben felelőség terhe alatt megtiltja a főszolgabíró, hogy így bárhol is legeltesenek. A rendelet az 1879. 50 t. cikk 86. §-án alapszik, mellyel a belügyminiszter ezt a lelketlen eljárást kihágásnak minősítette.

— **Athelyezés.** A nm. vallás és közoktatási miniszter Griesbach Gabriella csáktornyai és Kissné—Schwarzleitner Kornelia karánbesi áll. polg. iskolai rendes tanítónőket kölcsönösen áthelyezte.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előjárósága közhírré teszi, hogy a nagyközségnek az 1909. évre egybeállított költségvetési előirányzata az 1886. évi XXII. t. c. 125. § értelmében a községhez 1. szám alatti hivatalos helyiségekben mai naptól 15 napi közszemlére helyzetett oly célból, hogy azt a hivatalos órák alatt a nagyközségnek minden egyes adózó polgára betekinthesse és arrra vonatkozólag esetleg észrevételeket tehessen. Kelt Csáktornyan, 1909. évi július 20-án.

— **Szerencsétlenség.** A murakereszturi vasuti állomás közelében nagy automobilkatasztrófa történt — Germán Béla föld-birtokos automobiljával ép akkor akart a vasuti átjárón átrobogni, mikor egy tehervonat ment el az átjárónál. A vonat elütötte az automobil, mely darabokra törött. Germán és gépvezetője életveszélyesen megsebesültek.

Zalavármegye szabályrendelete vásárrendtartásról.

28. §. A vásáron minden adás-vevés a fenálló törvények értelmében csakis hatóságilag hitelesített méter—mérték szerint történhetik.

A vásáron talált minden más mérték elkobzandó.

29. §. Az adás-vevésnek az illető felek által való ellenőrizhetése céljából a község-házánál levő hatósági mérőkészülékek díjtalanul használhatók, kivéve mégis a gabona és kocsai mázsát melyeknek használatáért a megállapított díjak fizetendők.

30. §. A gabonakocsik a vásártér kijelölt helyén lehetőleg egyenes vonalban helyezendők el, úgy azonban, hogy az első sorokban buzával megrakottak, a hátulsó sorokba pedig egyéb gabonaneműekkel megrakottak jönnék.

Vegyes gabonával megrakott /szekerek tulajdonosának szabadságában áll bármely sorba állhatni.

Az utcákban és gabonaeladásra ki nem jelölt tereken gabonát eladni és venni szigorúan tilos.

31. §. Minden gabona csak métermérték szerint adható el, melyhez képest az ár meghatározása 100 klg.-ként történik.

32. §. A zsáksúly (tara) leszámításánál előleges kölcsönös megállapodás hiányában csakis a tenyleges zsáksúly vehető figyelembe.

33. §. A lemérést az eladó akár a községi mérlegen, akár pedig a vevőén eszközölheti. Ha a mérlegelés a községi mérlegen történt, akkor a vevő köteles az illető mázsáló közeg által kiállított mázsáló-jegyen kitételelt súlyt a zsáksúly leszámításával átvenni.

34. §. Ha a mérlegelés a vevő mérlegén szándékolatik, akkor ez csak az esetben engedteik meg, ha a vevő szabályszerűen szerkesztett és hitelesített mérleggel és hozzávaló súlyokkal bír. Az ilyen mérlegen kiemelt mérleg, vagy mozgékony egyenlítő alkalmazása szigorúan tiltatik s ilyen magánmérlegeknél a normális nagyságu hid alkalmazása megköveteltetik.

Egyáltalán az ily magánmérlegeknek minden tekintetben oly szerkezettel kell birtokni, hogy azokon semmiféle visszaélés ne történhessék.

35. §. Ha az eladónak a vevő mérlegén eszközölt felmérésnél aggálya merülne fel, jogában áll a felmérést hatóságilag eszközölni, mely esetben a mérlegelés költségét a hibás fél tartozik viselni.

Aki a métermértékeket illető szabályokat megszegi, az 1879. 40. ic. 136. §-a értelmében büntetettetik.

36. §. Ezen szabályrendeletben megállapított rendőri tilalmak vagy rendelkezések megszegése kihágást képez s amennyiben az nem valamely törvény, kormányrendelet vagy más szabályrendelet alapján büntetendő, jelen szabályrendelet alapján 100 koronáig terjedhet s az 1901. XX. tc. 23. §-ában jelzett célra fordítandó pénzbüntetéssel, nem fizethetése esetében az 1879. XL. tc. rendelkezéseinek megfelelőleg átváltoztatandó elzárással büntetendő.

37. Ezen vásári szabályrendelet végrehajtása, illetve foganatosításának ellenőrzése a községi előjáróságok s a csendőrség, illetőleg a járási hatóságok kötelességét képezi.

38. §. Jelen szabályrendelet a vármegye egész területére kiterjed. Nagykanizsa és Zalaegerszeg r. t. városok területét mindaddig, míg azok törvényhatóságilag megerősített hasonló szabályrendelettel nem bírnak.

39. §. Jelen szabályrendelet életbeléptetésével a m. kir. belügyminiszterium megerősítése után a vármegye alispánja bizatik meg.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult anyósom Özv. Bochin Istvánné elhunytá alkalmával megnyilatkozott részvétért ugyszintén a temetésen való megjelenésért ezuton mondunk hálás köszönetet.

Csáktornyan 1908. július hó 18-án.

Masztnak József és családja.

Főmunkatárs: **Brauner Lajos.**

Sve pošiljke se tično zadržavaju u novinama, naj se pošiljaju na ime, urednika u Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i mađarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cina je:
Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini brojevi koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Vučimo se šparati!

Narod se povećava i ljudi su pretrucani u svēt it, za delom gledati, ar samo iz polja nemre tuliko hasna zeti, ne obrodi tuliko, kaj bi njim na živiš dost bilo. Jesu zvunredna leta, kak i ovo leto, da za istinu svaki gospodar človek jako si mora premisljivati, kak bude mogel letos sve v redu naplatiti, i kak bude mogel svoju žihu i gospodarstvo svoje zdržati. Istina, lēpe penenze si zaslužuju nešteri u fabriki, na štreki i na kajkakvom drugom delu, nego zato svaki se zdihava, ar je doma tak slabo obrodilo, iz česa, kak budemo živelj? Ja samo velim, iz Božjom pomoćjom dobro. Makar ne od brige, ali zato brez vekše nevolje.

Minula je žetva, mlat, i svaki gospodar se je osvedočil, da zato niti ovo leto je nē menje zrnja obrodilo, kak lani. Pšenice, hrži još več kak lani, samo ječmen, pak zob se je hudo ponesla, kaj je velika suša zrokovala. Lēpo se kažeju kuruze po celom Medjimurju i to je naše najveće ufanje. Ar krme je malo zraslo, zato najveć s kuružinjem, s kuruzom, s meljom budemo morali marhu kroz zimu prehraniti, ar kaj nam je malo sēna, detelje i druge prve krme zraslo, ve po letu smo pretrucani bili pohraniti, druge krme pak skorom nikaj nebudu. Zbog toga kaj delaju ve nešteri? Prodavaju si marhu; prēm teliče, tak da kletu neznam kak budu gospodarili. Česa su se ovi male vere ljudi tak jako spres-

trašili, česa se lecaju tak jako? To ni istina, da si nebi mogel na zimu svaki dost krme spraviti. Im ne mora biti ravno najfineša krma, najfineše sēno, dobra je i slama. Kakvagod slama sve je dobro. Tam pri nas u Vasvarmegiji makar je kakvo leto, čelu zimu slamu združgaju, pak iz sēnom skup zmēšaju, onak hraniju marhu. Tak konje, kak i krave. Na noć pak čistu slamu hitiju pred nje.

Zakaj vas pak najbolje nagovarjam, da si nebi tržili marhu; zato, ar ovak je moći najviše šparati i ovak se vuči človek šparati. Kak znamo, naši ljudi već ve lēpoga zaslužka imaju svi.

Nego ne, da je liter mlēka za 16—20 fillērov, meso kila po 1 kuruna 20 fillērov i drugo sve kaj vi nucate: melja, cukor, vino sve, sve je jako drago, jako lahko si težak človek potroši penenze, kaj si je on po veliki vrućini, i po hudom vremenu iz krvavimi žutji težko moral zaslužiti. Pak i potroši si najviše ljudi zaslužka tak z lehka, da niti oni niti njiva familija od toga nikvoga hasna nēma, nit pak si pri gospodarstvu kaj popraviju, pomoreju.

Glejte samo v nedelju ili svetek v krčmu, k licitaru ili pod stante, mrti još više ljudi je tam, kak je pred par lēt moglo biti. Nikaj se ne pozna, da je hudo leto; da je krma i žitek hudo obrodil. Kaj bil Tuliko penez med ljudmi još nigdar ni bilo. Negda su samo dobri gazdi imeli dost penez, oni su samo trošili tak, da su se i drugi siromaki mogli negda poleg okrēpiti.

Ve je nē tak. Ve si svaki lahko živiša pobolša. Službe, zaslužka je dost. Samo, da bi si i na hasen znali preobnerti! Tak željno je bilo ljudstvo penez, da nezna ve znjimi baratati. Nezna šparati. Ve je ne dobra već, kakva krēpna, masna hrana, ve zvun toga moraju biti kolači, gibanice, pak meso svaki svetek na stolu. Ako je dragoća, zakaj onda trošite zvun reda. Kaj ne, ve šlacunar, krčmar i mesar vam i na porgu rada da, ar zna, da bude splaćanje, da muž penenze donese, onda pošeno platite. Kaj mislite, za koga se onda vi mućite, komu skrbite? Bormeš ne zase, nego za ove, gdē vi ili vaša žena na porgu kupite ili trošite.

Vidite, za ove penenze, kaj tak s težka zaslužite, i takvoga kaj pokupujete, kaj vam ravno nit nē zasilu, prez česa bi lahko mogli biti. Ako bi pak marhu imeli, makar i već nek bi mogli držati, ar vam malo krme raste, onda bi si morali krmu kupovati, već marhe bi imeli, i ovak bi vam penezi preostajali. Tak je moći najleže šparati, i to je glavno, da človek ovak volju dobi delati, i veliko veselje k gospodarstvu. Takov človek nēma čas, da bi se gdē v krčmi dugo zastavil, ar ima brigu, i da je ravno doma, ide okoli, pregleda si po gospodarstvu, i ako bi bilo kaj potrebno, pobrine se za to. Već ga žena, deca opomeneju: ovo ili ono uam bude stalilo, krmu ili kalampira budemo morali kupiti i t. d. Ovi vidite već na drugo imaju skrb, ne nato, gdē je faleše vino ili bolši gvirc. Ar ili je fal ili ne, zato lahko potroši sve

Z A B A V A.

Istinito priprećenje.

Veliki glas je vun vdril júliuša meseca 13-ga u Rozahegyski od preje fabrike med težaki.

Jeden mladi težak si je premislil da se ide u Vág vodu kupat, jutro zaran, doklam je topla voda i kad je do vode došel odmah je skočil nutri u nju.

Ali komaj da se nutri obrne, najedenput gori skoči, kak da bi ga nekakva stvar ogrižila bila, a vusta su se njemu tak zalostno obrnula od straha, kak da su ga negda otec iz fruglavom batinom po pleći znali vdrapiti. Odmah je skočil van iz vode, kak pes, da čuti potresa, i počel je rućati. Težaki u fabriki su mislili, da je u veliko zlo došel njihov pajdas i išli su van iz fabrike kak negda Zrinjijova vojska. I mislili su težaki, da nekva strahovita stvar mora biti, da morebiti strašna vodena kaća plazi tam, i s velikim strahom su zalukavali u vodu, ali i niti čez očale bi ni nikaj oebi bili vidli. U tam velikom strahu mladi težak si drhtajuć oblači nase opravu, i rekel je da se je u mrtvo telo napičil. I pokazal

je dnd mesto, gdē mrtvo telo počiva, onda su težaki donesli cakanc i jeden falat tela su van zlekli iz vode. Kada su vidli ovo telo, niti noge, niti ruke, nito glavo neje imelo, a i tēlo je bilo stašno grdo združjeno.

A i težakinje tulikajše iz fabrike su ruke skup sklopile i vikale: Bože moj, Bože moj, ali i na mužkarce je mrzlinar i toplina ophajala od velikoga straha, kad su vidli mrtvo krvavo telo združjeno. I rekli su: strašno jakoga života je ta persona mogla biti. Morebiti nē sl je dal za fal plaću svoje življenje, sigurno je nekojemo živanu zbil van zube, oči i moždjane. Da su se jenkrat načudili ovoga tela, prejavili su ovo veliku kervoloćnost k volikom sudu, onda je ves svēt iz okolice išel ovu stvar glet i ovo priprećenje.

Sigurno je, da u preja fabriki nē je išlo jako delo, kaj su on dēn tkali, iz onoga niti toliko svtlnjekov nebi bilo došlo, kaj kaj bi se jeden vrēden čovek obesiti mogel.

Svaki se od ove kervoloćnosti spominjal i čele pripovesti su držali i govorili, da sigurno pol tuceta živanov u pekel spravil mrtvi, predi kak bi on bil tam došel.

Da je već jenkrat i sudec došel, onda je stopram bilo mešanje u fabriki, puce su

u zmešljavini preju okolo sebe namatale, od velke sile su se zaprele kak pavuki ka sim, ka tam prehitile, jer su se niti od mesti ne mogle. I svi su na sudca pogled hitili i ča kali kaj bude iz toga. Kada je jenkrat kr. i kotarski doktor došel, koji su iz vode van potegjeno telo priviziterali, rekli su, da to je jeden strahovito jaki človek okoli 20—22 lēti star z nožom zpikan i zaklan. Kr. sud je odmah odredil ovo telo u Rózahegysku kapuru spraviti, i tam parati.

Kada su doktori ovo telo parali, našli su u žaludcu travu i sečku. Kr. doktor nato hapi zglavom mehati. Nikak mu nije išlo u pamet, kak more jedno čovečje telo na travu i sečku apeliti imati.

— Sigurno je moral kakov pušćenik bli, pak se je i stravom i sečkom hranil — veli kotarski doktor. Kr. doktor se s šakom po glavi vudri i odgovori nato:

— Vi imate prav gospon kollega.
— Krivićnomu sudcu je itak nerazumno bilo, kak more to biti veli sudec.

Ali doktori su gizdavog glave podigli i zaspatoli sudca, kak more tak glupo misliti.

— Sečka je ne samo za živinu dobra krma, nego i nekojemo človeku su rekli doktori — na to je sudec odmah zamuknul.

kuliko god ima, bar da bi mu dost bilo.

Svakojačku marhu, takaj svinje i mladinu je vredno i hasnovito držati. Ako si nit nebi mogli Bog zna kuliko prehraniti, barem one peneze dobi človek skup nazaj, kaj je na nje potrošil. Pak kakvo veselje je, da ima vu štali marhu vu kotcu svinje, moči si je podhranjene svinje, ili velike piceke, race ili guske kupiti. Je moči je kupiti, ali to ni istina, da bi ono falš koštalo, neg kaj si sam nahrani. Veli nešteri: »Lani sam kupil jednoga frišlina za 36 kurun, pak je imel 50 kil.« To je njegva sreča bila. I slepa kokoš najde negda zrno. Kaj pak misli, da ov ki mu je proda, da bi prav bil znal kaj pajcek vagne, da bi mu ga bil dal za tuliko? Ako bi si pak on tak na protulelje bil kupil jednoga praščka za 36 kurun, pak ako bi si stel bil malo truda zavdati, ali bi si bil do jeseni, ili do zime bil prehranil na njem ki 130 kurun? Ja mislim, da bi si bil.

Vidite, vi svi makar kak dobru službu, imate, zato ipak največ s polja živite. Ako je dobro leto, onda, kak velite, od brige ako pak ne vudri dobro, onda ošpitiije, teže. Nego probajte tak, dodenite vašu službu k gospodarstvu, budete vidli, za par lét kakvu sreću budete imeli. Velim ovak se vuči človek šparati, ar je prerucani negda-negda par kurun vu gospodarstvo položiti. Ve, da peneze imate, nepreobrnete je drugam, kak v kassi na rate procenete splačate, ili kək voga duga, kaj vam čudaput nebi bilo potrebno napraviti.

Zakaj je tak velika dragoča? Zakaj moramo tak kruha kak opravu i sve drugo tak drago plačati? Zato ar neznate penezom vrednost. Trošite na ono, prez česa bi lahko bili; spokupujete takvu robu, kaj vam dostup vu ladiki leži, ili si kupite takvo kaj, kaj je ně za vas. Ako ve sve jednako oče imati, ako se siromak za bogatašom ravna. Kak onda nebi bila dragoča! Moči je lépo živeti, ki reda zna držati, makar je i siromak što. Ni se treba bojati, da ce ov dugo biti siromak, Te si svaki težak človek more ako se samo malo trsi, za par lét lépi ime-

tek spraviti. Težaku človeku je još bolje, kak kakvomu službeniku, činovniku. Težak človek, ako bolje dela, več si služi, tak da si na den dostput i duplik služi. Činovnik pak, makar se i zakolje, zato nit za fillér više na den ne služi. Težak ima vezdašnje vréme lépu službu i more živeti. Nego i šparati je treba. Ni potrebno svemu na kraj dojtii, kaj si služi. Ako si ve peneze v gospodarstvo položite, na protulelje peneze na peneze budete imeli. Najte si rasprodati marhu. Budete vidli, da več pod jesen bude bolša čena kak je ve. Velim ako kakve peneze premorete, kupite si krmu ar se to najbolje splača i ovak se vuči človek šparati i kroz to dobro gospodariti.

KAJ JE NOVOGA ?

— **Novi exaktor i špani.** Na mesto pokojnoga exaktora, Horváth Ignaca je grof Tomka Györgya szt. rókaškoga špana imenuval za exaktora, a na njegovo mesto Kovatsa Emila, na Kovatsovu mesto pak Dužs Janoša.

— **Smrt.** Dr. Hidvégi Mikša čakoskoga fiskaliuša žena je juliuša 13-ga v Pešti vumrla. Drugi den su nju dopeljali dimo i odvečer spravili na vekivečni počinek.

— **Kuliko se nabralo za zapuščenu decu.** »Gyermekvédelmi lap« zvane novine pišeju, da su prvi deteđi den pri nas 1906-ga leta obdržali i onda se nabralo 38 jezer korun. — 1907-ga leta su već na 603 mesta obdržavali takov den i nabrali 103 jezero korun. — Letos, kak novine pišeju, su već 230 jezer korun dobili na ov plemeniti cil, pak je išče odzadi čuda varmegijjah, koje su još ne poslale gori svoje dare.

— **Varaška mesnica.** Vu, od varaša Zalaegerszega postavljenoj mesnici, su prošloga tjedna svaki den tržili meso. Kroz osem dni, su scepali 12 odrasle marhe, i 14 teličov. Cene su stalne. Prvi Klas Govedine kila 88 f, drugi klas 8 f, tretji klas 72 f, teletina od zadnje strani po 96 f. Poleg ovih cenah, ne samo da stroške moreju naplačati, nego i čisti hasen imaju po-

leg toga. Zakaj pak je prinas tak drago meso? Morii zato, ar su marha pri nas tak neizmerno draga? ...

— **Nove banjke.** Kak znamo, juliuša 1-ga, su nove 20 korun vredne banjke dali vun med ljudi, od kojih su rekli, da nje nebude moči hamisirati. I eto, stopram su dva tjedna stare, pak se već najdeju med njimi krive, koje su tak spodobne k pravim, da nje je komaj moči spoznati jedne od drugih. Ovim novim banjkam je jedna falanga i to, da vu hasnuvanju zgubiju farbu, i blede postaneju. Sigurno, da se ove nove banjke nebudu dugo kotale med nami, ar je s čim predi nutar pobereju i potapšeju.

— **Tatbina.** Somody Sándor iz Zalaegerszega je juliuša 8-ga odvečer vu svoju kuhnju došel, i kajti mu je jako vruće bilo slekel si je prusleka. Vuru je vun del iz zepa na stol, i otišel je po svojim poslu. Zatem je pozabil na vuru. Gđa mu je vu kuhnju došel i odnesel si je zlatnu vuru, koja je bila vredna 160 korun.

— **Opal je iz kol.** Sipos József birovi iz Baktüttös občine, se je na Lövinger Pál krcmarovi kočiji pelal vu Zalaegerszeg na sud. Na putu je, ne znati kak, opal iz kol, i to tak nesrečno, da si je desnu ruku potral. Na mesto da bi k sudu bil išel, je moral vu špital iti, da bi si tam ruku dal svezali.

— **Nesreča.** Vizsi László iz Gellénháza si je benzin-motora kupil za mlatiti. Ove dneve, da se je hapil mlatiti, je remena ne dobro slozil na kotač. Gđa je već mašina isla, je spazil, da remen doli oče opasti. On je išel, da bi remena popravil, ali kotač mu pograbi desnu ruku i vtrgel nju je. Odmah su mu ruku svezali, i odpeljali su ga vu špital, gde ga ve vraćuju.

— **Prémija za marhu.** Varmegijnsko Gospodarsko Društvo bude v Perlaku premiju delito i to na krave i telice. Za krave; I. premija 75 korun, — II. 50 korun, III. 25 korun. Za telice isto tak.

— **Žalostno znamenje.** Nekoje novine, med njimi i Muraköz vu prošlim broju pišeju da su ove dneve hatarski redari jednu fticu vlovili, koja na devojke vadasi

— Cezarec Anna se zove ta vrana, koja je juliuša 10-ga dve puce spačila z Medjimurja i to 17 lét staru Balogh Rozu z Csáktornya i 14 lét staru Cserncsek Jelenu z Drávavásárhelya. Obedje je štela spraviti v bludišće, de puce na prodaju puščaju svoju lepotu, nego Zakariáš Istvan je predi došel na to lopovščinu, kak bi puce do dotičnoga mesta došle. Redar je nje pratil do Soprona, i na cugu spazil, da je ova stvar ne vredu i zato na odgovor pozval sve tri. V Sopronu je prek dal sve tri hatarskomu redarstvu, koje je dokazalo, da se tu najgorša vadasija tira na čovečje meso, i zatoje to šćuku, Cezarec Janu odsudilo na 10 dni rešta i 200 korun strofa, a puce su poslali per šup nazaj Varaždin, odkud su došle. — Žalostno je to znamenje, da se već medjimurske devojke povdaju vu to, samo da do lehkoga ziveša dojdju. Lehek je lehek, ali kak dugo. Dok lepota drži, a onda pak nju brčneju vun, kak sprešanu citronu i onda idi kam očeš. Največ od ovih se po špitali pomečeju, gde i dokončaju svoj život. Zato vu dobro premisliti svakomu starešemu, koj svoje dete vu varaš pusti služiti, da predi pogledne, v kakše ruke dojde dete. A svaka puca si naj pred oči dene, predi kak poslušala na takše šćuke, koje na žensko

Kr. sudec je odmah odredil, da se ovo tĕlo mora pošteno vu grob pospraviti.

Do sada je se dobro išlo, ali ovde se je nekaj zmešalo.

Katolički pop je rekel, da je to katolik, i da ga mora on zakopati.

Upravu tak je i ev. ref. pop rekel.

Već bi se bili i svadili, ali na največšu sreću je došel velike znanosti rabiner koj je pak rekel, da je to segurno židov, i da ga mora on vu grob sprovoditi. On veli da je bil Goliath Izraelski sin, a kak doktori beliju, da je to jedan jaki človek morao biti, sigurno je i to jedan od Mozešovoga pokolenja.

Nazadnje su se ipak namirili svi tri popi i to tak :

Pred fabrikom bude katolički pop mrtvo tĕlo posvetil, rabiner bude prodečtvo govoril od ove pokojne duše, a ev. ref. pop pak bude ga vu grob pospravil. Jako lépoga sproveda su mu napravili, čeli Rózahegy je sprovodil sa suznima očima na zadnji put ovo nesrečno tĕlo, koje je vu tak lepoj mladosti, — ovoga sveta ostaviti moralo.

Puce su vence delale i toliko pantlekov nakupile, da bi bili mogli znjimi, čelu fab-

riku okolo triput omotati. Veliju, da takvoga sprovoda vu Rózahegyu još nisu vidli.

Ali kaj se pripetilo!

Po sprovodu je grofovski vadas čul tu čudnu stvar, i odmah prijavi velikomu sudu, da to nije bil človek, nego jedan medved, koga je on pred nekojim danom strelil, glavu i noge odrezal, kožu slekel, i tak ga je vu Vág vodu hitil, naj i ribe jenput dobroga obeda imaju. —

No, bila je krika i vika na tom vu Rózahegyu. Žene i puce su klele sudce i doktore, zakaj su znjimi takvu sramotu napravili. Na jedenput su siromaka medveda, komu su već pokoj vekivečnoga zelĕli i ki je sigurno dobro počival, vun hitili iz groba, križa mu zgoreli, groba skadili, i žene su zrekle, da budu onoga žigova vu ti grob zakopale, koj nje bude stĕm dražil da »su mu čast skazali, kak vu Rózahegyu medvedu.«

Koj ovo pripećenje nebi hotel verovati nek ide vu onu fabriku v Rózahegyu i naj se njim norca nedĕla, jerbo tam ona jama ili ti grob i dan danas čeka na one, koji bi se hoteli norca delati i odmah ga tam zakopaju, gde je i raedved počival.

meso vadasiju — kakov spot i sramota, odurnost prati svaku takovu ženu, koja v bludištu oće dojt do svakdašnjega kruha. Bolje da se ne rodila, kak da se vu to pusti.

Žaludec Londona. Po priliki sedem millionov ljudi stanuje vu Londonu, koji za hranu potrebne stvari sve iz okolice dobiju. Ako bi Londona soldati obkolili i šteli ga prevzeti, odmah prvi den bi glad vudril med ljudi. Po celim svetu na millione i millione ljudi obdelava polje, pova zrnje, hrani marhu, samo, da London dosti svakdanje jestvine dobi. Zrnje iz Kanade, mleko od Comersel grofie, speha iz Hollandie, jejci iz Danie, kavu iz Indie dobivaju. Poleg jedne statistike sledeće vidimo: London na den poje 3000 tonni krumpéra, 750.000 glavi salate, i po priliki 90.000 leće i bazola Londonov prestrašen žaludec na dalje potrosi na den, 1.125.000 litrov mléka, koje po noći cugi dopeljaju friško, da svaki den friško mléko imaju. Londonov žaludec na den 300.000 funtov kruha ponuca, i to samo ovoga prostišega, zvan finešega kruha. To vam je on prestrašen žaludec Londona.

Sreća. Schlumberger Tivadar millioner iz Nemškoga, je po Englezkim putoval, pak je jednu pucku našel blizu Bazel zvanoga sela, koja je tam ovec pasla. Millioneru se je ova tak dopala, da se je odmah zaljubil vu nju i sobom nju je vzel. Najedenput su išli vu London i tam se oženili. Millioner ima već dva odraste sine, koji su ovu zenitbu prekratili šteli, i zato su njoj 50.000 marke davali odmah, ako bi se odrekla od otca njivoga. To je sreća ako iz takve sirotice koja mora birke pasti, najedenput takva bogatušica postane.

3600 lét staro mrtvo tělo. Elliot zvani englezki doktor je paral Menephtha egipatskoga kralja tělo, kojemu je već 3600 lét od onda kak je vumrl. Menephtha je ně drugi, kak iz biblije poznati Faraon kralj, pod kojega kraljuvanjom su Mozeš i Aaron s semi židovi išli prek črtenoga morja. Menephtha je II. Ramses-a sin, i I. Sathosa-a vnuk. Od kojih su pili ostali do denes. Elliot je ove s Menephtovom glavom skup prespodobil, i došel je do toga, da je Menephtha vumrl je, 1'71 metrov veliki bil, bez zubov, ščrbasti i plošiv.

— **Za Pölöske i Pötréte** pogorelce sledeći su darovali:

VIII. hegykerület. Kontrec István 20 f. Krajacsics Antal 1 K. Zadravec Antal 50 f. Krajacsics Miklós 40 f. Debán Margit 20 f. Debán Péter 30 f. Zadravec János 30 f. Zadravec Ilona 30 f. Popolka József 1 K. Sostarics Iván 40 f. Zsvics Antal 40 f. Polocsnyák Mari 10 f. Hamer Ignác 30 f. Novinics Márton 30 f. Turk Antal 40 f. Gábor József 20 f. Szever Imre 20 f. Kuzma Ferenc 10 f. Lajtman Teréz 40 f. Szabolcsec Mátyás 20 f. Szabolcsec Mária 10 f. Horvatics Ferenc 20 f. Kozár György 30 f. Perhács József 40 f. Premus István 40 f. Medlobi József 20 f. Babics Imre 1 K. Koosila András 40 f. Szternád Jakab 50 f. Králics Vince 40 f. Potocsnyák Mihály 10 f. Besztianics Antal 20 f. Besztianics Pál 20 f. Toplek István 20 f. Lajtman Ferenc 20 f. Perász József 40 f. Meszarics Izidor 20 f. Kamenár András 1 K. Vincetics György 40 f. Se skup 45 Kor. 04 fill.

— **Već s pametjom kak s jakostju.** Već su i něma živina došla do toga, da je bole delati s pametjom kak s jakostju. Psa, ne držiju zabada v spametnoga, on i je spameten, to nam i sledeći primer pokaže. Na Madagazskar otoku su psi ně doma, nego vu veliki šeregi hodiju sim i tam. A jesu tam i krokodili, koji pesju pečenku radi imaju. Psi ovo dobro znaju, pak zato i upotrebiju to priliku, da zanoriu kro-

kodile. Veliki šereg psuv dojde do vode, gde bi morali prek iti, ali da su vu vodi krokodili. Ve postojiju na obali poleg vode, i počneju sesiju držati, najpredi stiha. Da se već dospomenaju, razdeliju se na dve strani; vekši šereg ide dale kre vode stiha, a menjši pak na mestu ostane. Gđa je već vekši šereg zadosi daleko otišel, onda ostali počneju tuliti-lajati, Na to krokodili se si skup zbežiju, jedan bi rad jel pesju pečenku, i drugi, a nazadnje niti jedan niti drugi, ar ovi koji su dosada tulili odbežiju, a vekši šereg pak prek vode preplava, ar se nemaju već sada od koga prestrašiti — Ve pak se pekši šereg poprime tulenja na drugim kraju, pak ta odvajiju krokodile. Za toga menjši šereg ravno na onom mastu, gde su prije koncert imeli prek preplavaju, i dalje ideju a zamorjeni krokodili pak vu vodi ostaneju.

Stric.

Nekaj za kratek čas.

Koj je k Bogu molbenicu poslal.

Jeden Medjimurec, koj je drugač šalne narave, je ne zdavna po Galiciji putoval za trgovinom. Ove dneve je došel dimo z Lemberga, i prvi posel mu je bil to, — kak svakomu takvomu, — koj se z dzalekoga puta povrne k domu — da poišče svoje prijatelje, i poleg kupice vinčeka pripoveda pajdašom, kaj je sve videl, čul, i spazil vu ovom ili onom varauš. Kaj je najlepše vu stvari, da od svojega putovanja tak govori, kak da je ono sva prava božja istina, kaj on pověda. — Čoveku nehotice na pamet dojde pripovest Hári Jánosa, za kojega čitamo, da je kakli husar služil med soldati i da se rešil soldacije, povrnul se k domu, i tam je pripovėdal svojim prijateljom, kak je on vojuval med zvezdami. Med ostalnu pripovėdal je rodjakom, da je čez tak visokoga brega maširal, da se tresnul vu zvezdu tak, da mu je čaka doli opala, a on od srditosti zgrabi za sablju, i vu drugim hipu na dvoje preseče zvezdu. A sunce je tak blizo sijalo kre njega, da su se mu svi gombi v jednim hipu reztalili na opravi.

Naravski, da su se ga njegovi rodjaki ně mogli dosta naposlusati i poštuvali ga do smrti kak maloga Boga. — Kak ně, kaj tuliko preputuje, tuliko preživi, kak nebi ostal vu poštenju?

Spodoben dogodjaj nam pripovėda naš prijatelj, kaj je vu Debrecnu čul.

Tam se pripetilo, da je živel jeden židov, koj je imel sedmeru dece. Velika borba za živešom ga je na tuliko zmucila, da je samo ně zdvojil. — Vu velikoj zdvojnosti premislil si je, da bu probal molbenicu pisati k dragomu Bogu. — Već vidi, da mu ljudi nečeju pomoći, smrti ga ně a živeti se neda. Od dneva do dneva sve huje i huje. Deca kričiju za kruh, a kišta je prazna. K tomu ga gutiju, kojim je bil dužen tak, da je već ne vupal vun iti na svetlo. Kak je mislil, tak je i vćinil. Napisal je svojim rukom molbenicu i napiše atres, kak mora biti:

Prezmožnomu i dragomu

Gospodinu Bogu

Vu nebu

Ali ve si premišljava, kak bi on to molbenicu poslal vu nebesku visinu. Pošte

ga ně a molbenica mora iti. Dragi Bog, koj svakoga prošnju spuni, bude posluhnuil i njega i pošle mu, kaj prosil: sto korun.

Halt, megvan! — zakriči od veselja. «Već znam kak se to mora poslati» — veli, i od pravi se k susedu, koj je imel mali štacunek, prosil ga za par arkušov papira. A zatim odmah napravi balona kak to deca dělaju, za konec priveže molbenicu i v drugim hipu već pleleće molbenica vu visini.

Ne daleko od njega je stanujval veliki sudec, koj se ran onda šetalsa svojom gospom po vrtu. Dok je njegovu gospa zaravnala gredičke, sudec si sede pod jednoga cmeka na stolicu, da si malo odpočine. Za čas dojde k njemu gospa. V drugim hipu opadne pred nju jeden list iz zraka — Odmah ga gori zeme i gleda, kaj je to Čudnovito, veli svojemu mužu, gleda, kaj je napisano na kovert. Sudec prečita i vidi da je ovaj list na samoga dr'goga Boga adressiran.

Čuješ, draga žena veli sudec, je ovo ně došlo na moje ime, to nesmemo gori vtrgnuti.

Ah, česa se bojiš — odgovori gospa — kaj v naš vrt opadne, to slobodno prečitamo. — I v drugim hipu vtrgne gori lista i prečita: na glas pred svojim mužom — čelu molbenicu, koju je židov k Bogu poslal

(Balon se je zadel na cmreku, konec se vtrgel, i tak je došel sudec ovoga čudnovatoga lista.)

Kaj očem s tim napraviti? — pita, sudec smejuć svoju gospu.

Znaš kaj, moj dragi mužek' veli gospa — posluhni mene, ka ti očem povedati. Vidiš, mi smo bogati, penez imamo dosta, a dece ne više, kak samo jednoga sineka. A vidiš ov siromaški židov je ves obkoljen, s decom. — Znaš kaj? Pošli ti njemu 50 kor. i piši mu, da mu je to dragi Bog po tebi poslal na onu molbenicu, koju je on v nebu poslal.

Sudec je posluhnuil svoju milostivnoga srđca ženu, i odmah je poslal židovu 50 korun s takvim listom, kak mu je žena rekla.

Drugi deo se postavi k sudcu židov, i mesto, da zahvali za ovu dobrotinstvu, počne na odgovornost opozivati sudca, de je išče 50 korun. Kajti ako je već njemu Bog peneze poslal, anda mu je poslal tuliko, kuliko je on prosil: sto korun. A de je još 50 korun?

To su ran oni zatajili? veli židov.

Sudec se s početka smejal, sam da je ně počel od smėha, nego da je videl, da židov neprestane psovati, dal ga je v rešt zapreći na 24 vure.

Da se židov rešil reštati, odmah se odpravi k fiškaljušu i zatuži sudca za 50 korun.

Ove dneve bu rezpravljal v Debrecnu kr. sud ovu tužbu:

Sudac i židov već v ruki imaju citovanje, nego kak budu gospodina Boga citovali pred sud, na to nam niti naš prijatelj nezna odgovor dati, makar s pesnicom sveđoći, da je to prava božja istina.

(A naše štovane čitatelje prosimo, da naj i oni to veruju i naj budu strpljivni tak dugo, dok sud mine, onda bummo već spisali, kak je ova stvar vun izpala, štari je zgubil: ili židov ili sudac).

Laži Tomaš.

Gabona árak. — Ciena litka.

mmázsa	1 m-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	22.00—
Rozs	Hrz	16.00—
Arpa	Ječmen	14.00—
Zab	Zob	15.50—
Kukoricza uj	Kuruza nova	15.40—
Fehér bab uj	Grah beli	15.00—
Sárga bab	zuti	12.50—
Vegyés bab	zimésan	12.50—
Kendermag	Konopljeno seme	20.00—
Lenmag	Len	22.00—
Tökmag	Košćice	22.00—
Bükköny	Grahorka	14.00—

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kén- és hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdői kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénasavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

2681./tk. 906.

Utóajánlati árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. bíróóság közhírré teszi, hogy Wollák Rezső ügyvéd által képviselt Alsólendvai Takarékpénztár végrehajthatónak Filipics Jakab s neje Trojok Magdolna valamint Trojok Ilona sztanelinechegyi lakos végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyben az 1130./tk. 908. számú végzés folytán a II hegykerületi és a határőrön 1908. május 30 án az alant felsorolt ingatlanokra foganatosított árverést Trojok Péter s neje Vinkovics Dorottya határőrsi lakosok utóajánlata folytán a fenti hasonszámú végzésével hatálytalanak nyilvánította minek folytán az árverés az Alsólendva Vidéki Takarékpénztár végrehajthatónak 600 k. lőke ennek 1907. évi aug. hó 19-től járó 6%, kamatai 7 K. 55 fill. és óvási és közlési 1/8% váltódíj 35 kor. 95 fillér per, 25 kor. 90 fill. végrehajtás kérelmi továbbá 3000 lőke ennek 1906 évi decz. 1-től járó 6% kamatai 2 % kártalanítási díj, 53 kor. per, 31 kor. 20 fillér végrehajtás kérelmi 32 kor. árverés kérelmi és a még felmerülő költségekből álló követelése kielégítése végett a nagykanizsai kir. tszék. és a csáktornyai kir. járásbíróóság területéhez tartozó s a II-ik hegykerületi 125 sz. tkvben 225 hrz. sz. ingatlan a végrehajtási törvény 156 §. d. pontja alapján egészben 372 K. u. o. 224 hrz. sz. ingatlan a 156 §. a pontja alapján egészben 560 kor. u. o. 229 hrz. sz. ingatlan a 157 §. a pontja alapján egészben 480 kor. u. o. 297 hrz. sz. ingatlan a 156 §. a pontja alapján egészben 540 k. u. o. 228 hrz. sz. ingatlan 156 §. a pontja alapján egészben 616 kor. és az u. o. 227 hrsz. sz. ingatlannak Filipics Jakab s neje Trojok Magdolna és Trojok Ilonát illető fele részre 720 kor. becsárban.

1908. július hó 31-én d. e. 10 órákor

II. hegykerületi községházánál Wollák Rezső csáktornyai lakos felterési ügyvéd vagy helyettese közbenjöttelvel megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár. Árverezni kívának taroznak a becsár 10% készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 37 k. 20 f. 56 k. 48 k. 54 k. 61 k. 60 f. 72 K.

A kir. bíróóság mint ljki hatóság

NESTLÉ
GYERMEKISZTJE
 csecsemők, lábbadozók
 gyomor bajosok részére.
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
 Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárban és drogeriában, ugyanolt ismertető iratok ingyen.

BACILLUS RATIN
 Csak EGÉRT 48 PATKÁNYOKAI el Kulemben tartalmaz!

570 16 — 50
4 miniszteri jóváhagyás.
 1.) A berlini földmívelésügyi miniszter urtól II/20 07.
 2.) A kopenhágai belügyminiszter urtól XII/20 06.
 3.) A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter urtól IV./13 07.
 4.) A berlini földmívelésügyi miniszter urtól X./15 07.
 „RATIN” mint legbiztosabb egér- és patkányirtószer van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.
 1 adag pathánybacillus 3 korona; 1 adag egérbacillus 1 korona 80 fillér.
 Prospektus kívánatra ingyen. — Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja
 „Ratin” bakteriológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedülistása
HAAN BÉLA
 Budapest, VII., Rottenbiller-utca 26/8.

JURNICS ANNA képesített okleveles zongoratanító
 mérsékelt díjért órákat ad
 Csáktornyán.
 Bővebbet Varaždin Gajgasse No. 6.
 790 3—3

Vadászok figyelmébe.

fegyverek, revolverek
30—50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.
 Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet
 Halászati, vadászati, torna, vivó és egyéb felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikkek üzlete.
 Budapest, II. Rákóczy-ut 6.
 Naponta 100 csomagot küldök vidékre.
 20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők.
 607 28—52

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban
 mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis
Schicht szarvasszappannal
 tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóerője renkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségesletetik.

Motorvevők figyelmébe!
 Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30
 Ajánlja ugycséplési, mint malomüzem re kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobíljait, melyek V. ker., Váci-ut 30 szám alatti gyárában bármikor
 üzembentint megtehetők.
 Teljes jóállás kifogástalan üzemmért!!
 Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!
 13—14 éves fiu is kezelheti!
 Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre
 200 db elismerő levél a Magyarországon üzembent levő motorokról. 644 28—28

Ropogós cseresznyét élvezésre és befőzésre, — pöszmétét (egrest) nagyszembűeket póstakosaránként 2.40 Kor.-ért. Üveg szemű spanyol nagy meggyet befőzésre 3 Kor. Kajszin barack remek szép példányok június 15 től szállítva befőzésre és lekvárnak 2.40 Kor., főzélékek vegyessen u. m. ugorka-tők-fejes és kell-káposzta-cukor borsó-vaj bab-kalarábé-zöldpaprika-csiffiól kosaranként 2.80 Kor. ismét eladóknak külön árajánlatot küld:

Gyümölskivitel 116. Csongrádról.

Gőrcsillapító és szélhajtó

bódanycsöppek

1844. óta elismert legjobb háziszor az étvágy emelésére és az emésztés előmozdítására.

Egy üveg ára 1 kor.

Kevesebb mint 2 üveg (ládával együtt 2 K. 50 fill. utánnvétellel) nem küldhető. Kapható:

BITTNER GYULA, gyógyszer-tárában
GLOGNITZ (Alsó-Ausztria.)

Elsőrendű minőségű

új zongorákat, pianokat,

valamint átjatszottakat, igen

== jutányosan elad ==

Schmidt Ede karmester **Csáktornya.**

Bármily régi hangszeret át-
cserél.

858 3—3

BUTOR

Asztalos és kárpitozott
valamint vas- és rézbu-
torok nagy raktára.

Schwarz Lipót Varázdin.

Legolesőbb legelőnyösebb bevá-
sárlási forrás teljes menyasszo-
nyi kelengyék, szállodák ven-
déglők és magánosok részére.

Képes mintakönyv kívánatra ingyen.

24—26 909

Hirschl Ármin kárpitos és diszitő

VARAŽDIN.

Elvállalok és pontosan készítek bármily

kárpitos munkákat

úgy lakáson, mint műhelyemben.

Allandóan nagy raktárt tartok kész diszes és egyszerű
butorokban.

Hirschl Ármin

Varázdin, Posta-utca 2.

795 4—4

IRDETÉSEK

felvételnek

elap kiadóhivatalában.

Dollák Bernát

órás és ékezerész

Varázdin, Ferencz József-ter.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Állal a legújabbakból álló motoros gépek:

Loomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakaszálók, járgány-cseplőgépek, lóhész-cseplők,
szató-robotok, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet J.
kaplók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
szóráók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes
csatlakozók, 2- és 3-vezű utak és minden
egyéb gazdasági gépek.

Páratlan és
csodás hatású!

Kölygek részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszor a

Földes-féle **MARGIT-GRÉME.**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeptőt, májfoltot, pattanást,
bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat
és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hőlgypor (3 színben) 1 kor. 20 fillér. —
Margit szappan 70 fill. — Margit-fogpép 1 kor. — Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszer-tárban, drogeriában és illatszerek-kereske-
désben. Postán utánnvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után
küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész, Arad.

Csáktornyán:

Pethő Jenő gyógyszer-tárában.

Óvakodjunk
utánnzatoktól!